

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler/tlf.
Per Backe-Hansen, 22037303

Vår ref.

Deres ref.
12/3333-

Oslo,
19.12.2013

Høring - NOU 2013: 10 Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 2. september 2013.

Norges forskningsråd har lest utredningen NOU 2013: 10 Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester med interesse. Den gir en omfattende og systematisk gjennomgang av tjenester naturen leverer og som menneskene er helt avhengige av, og verdsettingsaspekter av disse. Forskningsrådet vil i det følgende begrense oss til å kommentere forskningsrelevante forhold.

Påpekning av forskningsbehov

Forskningsrådet har merket seg utredningens påpekning av at det er store forskningsbehov på en rekke områder, og at kunnskapen om naturmangfold og økosystemtjenester må styrkes. Forskningsrådet er tilfreds med den store vekten utredningen legger på behovet for forskning. Forskningsrådet er også enig i at det må legges til rette for å se naturmangfoldet bedre i sammenheng med økosystemtjenestene de leverer, og at tverrfaglig forskning må styrkes for å fylle behovet for gode beslutningsprosesser i samfunnet. Forskningsrådet understreker i den sammenheng at forskningsbehovene knytter seg både til kartlegging og verdsetting av økosystemtjenestene som sådan og til hvordan økt oppmerksomhet om økosystemtjenester, og ulike metoder for verdsetting av disse, påvirker samfunnets beslutningsprosesser. Utredningen gir en god redegjørelse for utfordringer og kritikk knyttet til slik verdsetting og hvordan fallgruver kan unngås. Imidlertid kunne den også i sterkere grad ha pekt på behov for kunnskap om hvordan verdsettingspraksis påvirker samfunnets prioritering av økosystemene. Det er også viktig at forskningen i fremtiden fortsetter å være internasjonal, både som en sikringsmekanisme for faglig kvalitet, for å bringe internasjonale impulser inn i norske problemstillinger og for å bidra med norske forskningsresultater ut i verden. Norsk miljøforskning er allerede godt integrert på mange internasjonale arenaer, ikke minst på området utredningen omtaler.

Forskningsrådet har i 2013 gjennomført en prosess – Miljø21 - for å legge grunnlaget for neste generasjons satsinger på miljøforskning. Rapport fra dette arbeidet er under ferdigstilling, og den ferdige rapporten vil bli overlevert Klima- og miljøvernministeren 28. januar 2014. Aspekter knyttet til naturmangfold og økosystemtjenester er godt dekket i rapporten, og vil bli innarbeidet

og videreutviklet når nye programsatsinger skal planlegges i løpet av 2014. NOU 2013:10 har vært en viktig dokumentasjon og inspirasjonskilde i dette arbeidet.

Nytt forskningsprogram

Utredningen anbefaler at det bør etableres et eget dedikert forskningsprogram som ser på biologisk mangfold, økosystemfunksjoner og økosystemtjenester og sammenhenger mellom disse. Forskningsrådet er enig i at forholdene må legges godt til rette for denne type forskning, men ønsker å se organiseringsspørsmålet i et helhetlig perspektiv der relevante tilgrensende forskningsfelter inngår i analysen.

Tverrfaglig forskningsmiljø

Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) definerer biologisk mangfold som terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer på gen- eller artsnivå. En rekke fagmiljøer ved norske universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter er meget sterke innen disse fagområdene, og besitter kunnskap som dekker alle økosystemene beskrevet i NOU 2013:10: Hav, kystsoner, ferskvann, skog, våtmark, fjell, arktiske økosystemer og kulturlandskap. Særlig innenfor miljøinstituttene og primærnæringsinstituttene, er det fagmiljøer spesialiserte for å dekke spesifikke deler av det totale bildet.

NOU 2013:10 anbefaler å utvikle et tverrfaglig forskningsmiljø der forskning om biologisk mangfold og økosystemtjenester inngår sammen med økonomi og samfunnsfag. Stockholm Resilience Centre i Sverige er et eksempel på et slikt tverrfaglig forskningssenter. For å ivareta høy faglig kvalitet, relevans for forvaltningen og høy grad av tverrfaglighet anbefaler Forskningsrådet at etablering av et slikt forskningssenter bør lyses ut som en del av Forskningsrådets konkurransebaserte portefølje. Forskningsrådets senterordninger kan tjene som mal for etableringen av et slikt senter.

Forskningsrådet ser fram til videre dialog i arbeidet med å legge til rette for en styrket forskningsinnsats på feltet.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Fridtjof F. Unander
Divisjonsdirektør
Energi, ressurser og miljø

Christina M. Abildgaard
Avdelingsdirektør
Energi, ressurser og miljø